

KS. KAZIMIERZ ROMANIUK, *Powołanie w Biblii*, Katowice 1975, ss. 164.

Temat powołania ma już bogatą literaturę obcojęzyczną, natomiast u nas ciągle leżał odłogiem. Książka ks. K. Romaniuka ma za zadanie wypełnić tę lukę; co więcej — Autor ma świadomość syntetycznego potraktowania całego zagadnienia powołania w ujęciu biblijnym. Praca ma bogatą *Vorgeschichte*: powstała bowiem z wykładów w Seminarium duchownym i z dyskusji na seminarium naukowym. Posiada więc warstwę popularyzacyjną i umiarkowany aparat naukowy.

Dwie części wypełniają treść pracy. Cz. I: powołanie w Starym Testamencie obejmuje powołania zbiorowe i indywidualne — te ostatnie bardzo szczegółowo potraktowane. Jeżeli zaś chodzi o powołania w Nowym Testamencie — co jest przedmiotem cz. II — to mamy nie tylko dokładną analizę powołań indywidualnych, lecz także wnikliwie omówione powołanie kolektywne w kontekście historii zbawienia. Całość kończy rozdział „porenetyczny” mówiący o moralnych konsekwencjach powołania.

Jak w każdej syntetycznej i pionierskiej pracy, pewne spostrzeżenia mogą budzić dyskusję i dobrze by było, gdyby się taka wywiązała: zbyt ważny to problem — powołanie, by poprzestać tylko na grzesznościowych uwagach. Np. można dyskutować, czy nakazy wyjścia skierowane do powołanych przez Boga, miały za zadanie tylko zmniejszanie odległości między Bogiem a człowiekiem (por. s. 159) — zbyt spaczalnie to potraktowanie sprawy. Miłośnika szczegółów razi niekonsekwentne podanie sigłów Ksiąg Królewskich. Lecz to wszystko nie umniejsza wartości omawianej pracy i serii, w której się ta praca ukazała, mianowicie *Attende lectioni*. Z sympatią należy więc odnotować ukazanie się drugiej pozycji w tej serii i życzyć dalszych pożytecznych tomików.

Kraków

KS. JERZY CHMIEL

ALFRED CHOLEWIŃSKI — *Heiligkeitsgesetz und Deuteronomium. Eine vergleichende Studie*, Rome 1976, stron XXVII + 350.

W serii *Analecta Biblica* jako 66 pozycja tej słynnej serii wydawanej w Rzymie przez Papieski Instytut Biblijny, (a obejmującej przeważnie prace doktorskie z nauk biblijnych, pisane pod kierunkiem profesorów tegoż Instytutu), ukazała się rozprawa doktorska jezuita polskiego — X. A. Cholewińskiego napisana pod kierunkiem X. prof. N. Lohfinka.

Autor tej rozprawy (jak pisze o tym w przedmowie już podczas swych studiów biblijnych na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim), zainteresował się dyskusjami nad powstaniem Kodeksu świętości (Hg = *Heiligkeitsgesetz*, tj. Kpł 17—26) i Kodeksu deuteronomicznego (Dt), toteż postanowił w Rzymie zająć się dokładnie tymi dyskusjami i wyjaśnić przyczyny wprowadzenia w Izraelu Hg po uroczystie promulgowanym w 621 r. przed Chr. za panowania króla Jozjasza Dt.

Już pierwsze zetknięcie się Autora omawianej rozprawy z obu kodeksami, jak to sam wyznaje we wspomnianej już przedmowie, doprowadziło go do wniosku, że Hg jest uzupełnieniem Dt. Jednakże dokładniejsza analiza obu kodeksów ukazała, że jak Dt miało powolne powstawanie, tak samo też i Hg powstawało powoli — (jak to utrzymywali słusznie tacy uczeni jak: Klostermann, B. Baentsch, O. Eissfeldt, K. Elleger, R. Kilian, Ch. Feucht i inni.

Ma wprawdzie ów kodeks świętości bez wątpienia pewną jednolitość, która się głównie ujawnia we wspólnej idei świętości, jaka przepaja całe to dzieło i spaja je w logiczną kompozycję, ale o jego złożoności świadczą różne argumenty rzeczowe i formalne.